

Πρὸς Κορινθίους Β

Παῦλος ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Τιμόθεος¹ ὁ **1**

ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὓσιν ἐν Κορίνθῳ,² σὺν τοῖς ἁγίοις

παῶσιν τοῖς οὓσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ:³ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ **2**

πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ. Εὐλογητὸς⁴ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ **3**

τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν⁵ καὶ θεὸς

πάσης παρακλήσεως,⁶ ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει⁷ ἡμῶν, **4**

εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει,⁷ διὰ τῆς

παρακλήσεως⁶ ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ὅτι καθὼς **5**

περισσεύει⁸ τὰ παθήματα⁹ τοῦ χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτως διὰ τοῦ χριστοῦ

περισσεύει⁸ καὶ ἡ παράκλησις⁶ ἡμῶν. Εἴτε δὲ θλιβόμεθα,¹⁰ ὑπὲρ τῆς **6**

ὑμῶν παρακλήσεως⁶ καὶ σωτηρίας,¹¹ τῆς ἐνεργουμένης¹² ἐν ὑπομονῇ¹³

τῶν αὐτῶν παθημάτων⁹ ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν:¹⁴ καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν

βεβαία¹⁵ ὑπὲρ ὑμῶν: εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν

παρακλήσεως⁶ καὶ σωτηρίας:¹¹ εἰδότες ὅτι ὥσπερ¹⁶ κοινωνοί¹⁷ ἐστε τῶν **7**

παθημάτων,⁹ οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως.⁶ Οὐ γὰρ θέλομεν ὑμᾶς **8**

ἀγνοεῖν,¹⁸ ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς θλίψεως⁷ ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ³ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ⁴ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ⁵ οἰκτιρμός, οὐ, ὁ, compassion, pity.

⁶ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁷ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁸ περισσεύω, abound, be rich. ⁹ πάθημα, τος, τό, suffering, passion. ¹⁰ θλίβω, press, oppress. ¹¹ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹² ἐνεργέω, work, effect. ¹³ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ¹⁴ πάσχω, suffer, am acted upon. ¹⁵ βέβαιος, firm, secure. ¹⁶ ὥσπερ, just as, even as. ¹⁷ κοινωνός, οὐ, ὁ, partner, sharer. ¹⁸ ἀγνοέω, not know, be unaware.

Ἀσία,¹ ὅτι καθ' ὑπερβολὴν² ἐβαρήθημεν³ ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε
 ἐξαπορηθῆναι⁴ ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν. Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα⁵ 9
 τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς ἀλλ' ἐπὶ
 τῷ θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· ὃς ἐκ τηλικούτου⁶ θανάτου ἐρρύσατο 10
 ἡμᾶς καὶ ῥύεται,⁷ εἰς ὃν ἠλπίκαμεν⁸ ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται,⁷ 11
 συννυπουργούντων⁹ καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει,¹⁰ ἵνα ἐκ πολλῶν
 προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα¹¹ διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ¹² ὑπὲρ ὑμῶν.

Ἡ γὰρ καύχησις¹³ ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρτύριον¹⁴ τῆς συνειδήσεως¹⁵ 12
 ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀπλότητι¹⁶ καὶ εἰλικρινείᾳ¹⁷ θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ¹⁸
 ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ, ἀνεστράφημεν¹⁹ ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως²⁰ δὲ
 πρὸς ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἣ ἃ ἀναγινώσκετε²¹ ἢ καὶ 13
 ἐπιγινώσκετε,²² ἐλπίζω⁸ δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους²³ ἐπιγνώσεσθε²² καθὼς 14
 καὶ ἐπέγνωτε²² ἡμᾶς ἀπὸ μέρους,²⁴ ὅτι καύχημα²⁵ ὑμῶν ἐσμέν, καθάπερ
 καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.

¹ Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ² ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ³ βαρέω, burden, weigh down. ⁴ ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ⁵ ἀπόκριμα, τος, τό, sentence, decision. ⁶ τηλικούτος, so great, so large. ⁷ ῥύομαι, rescue, save. ⁸ ἐλπίζω, hope, hope for. ⁹ συννυργέω, join in helping, help together. ¹⁰ δέησις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ¹¹ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ¹² εὐχαριστέω, give thanks, thank. ¹³ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹⁴ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹⁵ συνειδήσις, εως, ἡ, conscience. ¹⁶ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹⁷ εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ¹⁸ σαρκικός, fleshly, carnal. ¹⁹ ἀναστρέφω, return, live. ²⁰ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ²¹ ἀναγινώσκω, you read. ²² ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ²³ τέλος, ους, τό, end, purpose. ²⁴ μέρος, ους, τό, part, portion. ²⁵ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ²⁶ καθάπερ, even as, just as.

Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει¹ ἐβουλόμην² ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸ πρότερον,³ ἵνα 15

δευτέραν⁴ χάριν ἔχητε· καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν⁵ εἰς Μακεδονίαν,⁶ καὶ 16

πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας⁶ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι

εἰς τὴν Ἰουδαίαν.⁸ Τοῦτο οὖν βουλευόμενος,⁹ μήτι¹⁰ ἄρα¹¹ τῇ ἐλαφρίᾳ¹² 17

ἐχρησάμην;¹³ Ἡ ἃ βουλεύομαι,⁹ κατὰ σάρκα βουλεύομαι,⁹ ἵνα ἡ παρ'

ἐμοὶ τὸ Ναί,¹⁴ ναί¹⁴ καὶ τὸ Οὐ, οὐ; Πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ 18

πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο Ναί¹⁴ καὶ οὐ. Ὁ γὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς Ἰησοῦς 19

χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθεὶς, δι' ἐμοῦ καὶ Σιλουανοῦ¹⁵ καὶ

Τιμοθέου,¹⁶ οὐκ ἐγένετο Ναί¹⁴ καὶ Οὐ, ἀλλὰ Ναί¹⁴ ἐν αὐτῷ γέγονεν. 20

Ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ Ναί,¹⁴ καὶ ἐν αὐτῷ τὸ Ἀμήν, τῷ

θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. Ὁ δὲ βεβαιῶν¹⁷ ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς χριστόν, 21

καὶ χρίσας¹⁸ ἡμᾶς, θεός· ὁ καὶ σφραγισάμενος¹⁹ ἡμᾶς, καὶ δοὺς τὸν 22

ἄρραβῶνα²⁰ τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν.

Ἐγὼ δὲ μάρτυρα²¹ τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι²² ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι 23

φειδόμενος²³ ὑμῶν οὐκέτι²⁴ ἤλθον εἰς Κόρινθον.²⁵ Οὐχ ὅτι κυριεύομεν²⁶ 24

ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί²⁷ ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν· τῇ γὰρ

πίστει ἐστήκατε.

¹ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ² βούλομαι, wish, will. ³ πρότερον, formerly, before. ⁴ δεύτερος, second. ⁵ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁶ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁷ προπέμπω, send before, send forth. ⁸ Ἰουδαία, ας, ἡ, Judea. ⁹ βουλεύω, deliberate, take counsel. ¹⁰ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹¹ ἄρα, so? (introduces a question). ¹² ἐλαφρία, ας, ἡ, vacillation, levity. ¹³ χρᾶμαι, use, make use of. ¹⁴ ναί, yes, truly. ¹⁵ Σιλουανός, οὔ, ὁ, Silvanus. ¹⁶ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹⁷ βεβαιῶ, confirm, secure. ¹⁸ χρίω, anoint. ¹⁹ σφραγίζω, seal, set a seal upon. ²⁰ ἄρραβῶν, ὦνος, ὁ, earnest, pledge. ²¹ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ²² ἐπικαλέω, call upon, invoke. ²³ φείδομαι, spare, abstain. ²⁴ οὐκέτι, no longer, no more. ²⁵ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ²⁶ κυριεύω, be lord over, rule. ²⁷ συνεργός, οὔ, ὁ, fellow worker.

Ἐκρίνα δὲ ἑμαυτῷ¹ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ² πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. Εἰ γὰρ **2**
 ἐγὼ λυπῶ³ ὑμᾶς, καὶ τίς ἐστὶν ὁ εὐφραίνων⁴ με, εἰ μὴ ὁ λυπούμενος³ ἐξ
 ἐμοῦ; Καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτό, ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην² ἔχω ἀφ' ὧν **3**
 ἔδει με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων
 ὑμῶν ἐστίν. Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως⁵ καὶ συνοχῆς⁶ καρδίας ἔγραψα **4**
 ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων,⁷ οὐχ ἵνα λυπηθῆτε,³ ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα
 γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως⁸ εἰς ὑμᾶς.

Εἰ δέ τις λελύπηκεν,³ οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν,³ ἀλλὰ ἀπὸ μέρους⁹ – ἵνα μὴ **5**
 ἐπιβαρῶ¹⁰ – πάντας ὑμᾶς. Ἰκανὸν¹¹ τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία¹² αὕτη ἡ ὑπὸ **6**
 τῶν πλειόνων: ὥστε τοῦναντίον¹³ μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι¹⁴ καὶ **7**
 παρακαλέσαι, μήπως¹⁵ τῇ περισσοτέρᾳ¹⁶ λύπῃ² καταποθῇ¹⁷ ὁ τοιοῦτος. **8**
 Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρώσαι¹⁸ εἰς αὐτὸν ἀγάπην. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ **9**
 ἔγραψα, ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν¹⁹ ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί²⁰ ἐστε. Ὡ δέ **10**
 τι χαρίζεσθε,¹⁴ καὶ ἐγώ: καὶ γὰρ ἐγὼ εἴ τι κεχάρισμαι,¹⁴ ὧς κεχάρισμαι,¹⁴
 δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν²¹ ὑπὸ τοῦ **11**
 Σατανᾶ:²² οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα²³ ἀγνοοῦμεν.²⁴

¹ ἑμαυτοῦ, of myself. ² λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ³ λυπέω, grieve, pain. ⁴ εὐφραίνω, rejoice, cheer. ⁵ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁶ συνοχή, ἡς, ἡ, dismay, anguish. ⁷ δάκρυον, ου, τό, teardrop, a tear. ⁸ περισσώς, abundantly, exceedingly. ⁹ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹⁰ ἐπιβαρέω, burden weigh down, burden. ¹¹ ἰκανός, sufficient, able. ¹² ἐπιτιμία, ας, ἡ, punishment. ¹³ τοῦναντίον, on the contrary. ¹⁴ χαρίζομαι, give freely, forgive. ¹⁵ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹⁶ περισσός, excessive, abundant. ¹⁷ καταπίνω, drink down, swallow. ¹⁸ κυρώω, confirm, ratify. ¹⁹ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ²⁰ ὑπήκοος, obedient, listening to. ²¹ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ²² Σατανᾶς, ᾱ, ὁ, Satan, adversary. ²³ νόημα, τος, τό, thought, mind. ²⁴ ἀγνοέω, not know, be unaware.

Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρωάδα¹ εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ θύρας² μοι 12
 ἀνεωγμένης ἐν κυρίῳ, οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν³ τῷ πνεύματί μου, τῷ μὴ 13
 εὑρεῖν με Τίτον⁴ τὸν ἀδελφόν μου· ἀλλὰ ἀποταξάμενος⁵ αὐτοῖς ἐξῆλθον
 εἰς Μακεδονίαν.⁶ Τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε⁷ θριαμβεύοντι⁸ ἡμᾶς ἐν 14
 τῷ χριστῷ, καὶ τὴν ὁσμὴν⁹ τῆς γνώσεως¹⁰ αὐτοῦ φανεροῦντι¹¹ δι' ἡμῶν
 ἐν παντὶ τόπῳ. Ὅτι χριστοῦ εὐωδία¹² ἐσμέν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις 15
 καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις· οἷς μὲν ὁσμὴ⁹ θανάτου εἰς θάνατον, οἷς δὲ 16
 ὁσμὴ⁹ ζωῆς εἰς ζωὴν. Καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός;¹³ Οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ 17
 λοιποί, καπηλεύοντες¹⁴ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας,¹⁵
 ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ, κατενώπιον¹⁶ τοῦ θεοῦ, ἐν χριστῷ λαλοῦμεν.

Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν;¹⁷ Εἰ μὴ χρῆζομεν,¹⁸ ὥς τινες, 3
 συστατικῶν¹⁹ ἐπιστολῶν²⁰ πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν;¹⁹ Ἡ 2
 ἐπιστολὴ²⁰ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστέ, ἐγγεγραμμένη²¹ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν,
 γνωσκομένη καὶ ἀναγνωσκομένη²² ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων· 3
 φανερούμενοι¹¹ ὅτι ἐστέ ἐπιστολὴ²⁰ χριστοῦ διακονηθεῖσα²³ ὑφ' ἡμῶν,
 ἐγγεγραμμένη²¹ οὐ μέλανι,²⁴ ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζώντος, οὐκ ἐν πλαξίν
 λίθιναις,²⁶ ἀλλ' ἐν πλαξίν²⁵ καρδίαις σαρκίναίς.²⁷ Πεποίθησιν²⁸ δὲ 4

¹ Τρωάς, ἄδος, ἡ, Troas. ² θύρα, ας, ἡ, door, gate. ³ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ⁴ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁵ ἀποτάσσομαι, set apart, take leave of. ⁶ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁷ πάντοτε, always, at all times. ⁸ θριαμβεύω, lead in a triumphal procession. ⁹ ὁσμή, ἡς, ἡ, smell, aroma. ¹⁰ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹¹ φανερόω, reveal, manifest. ¹² εὐωδία, ας, ἡ, fragrance, sweet smell. ¹³ ἱκανός, sufficient, able. ¹⁴ καπηλεύω, trade in, peddle. ¹⁵ εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ¹⁶ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ¹⁷ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁸ χρῆζω, need, have need of. ¹⁹ συστατικός, commendatory. ²⁰ ἐπιστολή, ἡς, ἡ, letter, dispatch. ²¹ ἐγγράφω, inscribe, write. ²² ἀναγινώσκω, read. ²³ διακονέω, serve, minister. ²⁴ μέλαν, ink. ²⁵ πλάξ, πλακός, ἡ, tablet, table. ²⁶ λίθινος, of stone, made of stone. ²⁷ σάρκινος, of the flesh, fleshly. ²⁸ πεποίθησις, εως, ἡ, confidence, trust.

τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν θεόν· οὐχ ὅτι ἱκανοί¹ ἐσμεν 5
 ἀφ' ἐαυτῶν λογίσασθαι² τι ὡς ἐξ ἐαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης³ ἡμῶν ἐκ τοῦ
 θεοῦ· ὃς καὶ ἱκάνωσεν⁴ ἡμᾶς διακόνους⁵ καινῆς⁶ διαθήκης,⁷ οὐ 6
 γράμματος,⁸ ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα⁸ ἀποκτένει, τὸ δὲ πνεῦμα
 ζωοποιεῖ.⁹ Εἰ δὲ ἡ διακονία¹⁰ τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν,⁸ 7
 ἐντετυπωμένη¹¹ ἐν λίθοις, ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι
 τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ
 προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην,¹³ πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία¹⁰ 8
 τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; Εἰ γὰρ ἡ διακονία¹⁰ τῆς κατακρίσεως¹⁴ 9
 δόξα, πολλῶ μᾶλλον περισσεύει¹⁵ ἡ διακονία¹⁰ τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. 10
 Καὶ γὰρ οὐ δεδοξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει,¹⁶ ἕνεκεν¹⁷
 τῆς ὑπερβαλλούσης¹⁸ δόξης. Εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον,¹³ διὰ δόξης, 11
 πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον, ἐν δόξῃ.

Ἐχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ παρρησίᾳ¹⁹ χρώμεθα·²⁰ καὶ οὐ 12
 καθάπερ²¹ Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα²² ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ, πρὸς τὸ
 μὴ ἀτενίσαι¹² τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος²³ τοῦ καταργούμενου·¹³ 14
 ἀλλ' ἐπωρώθη²⁴ τὰ νοήματα²⁵ αὐτῶν· ἄχρι²⁶ γὰρ τῆς σήμερον²⁷ τὸ αὐτὸ

¹ ἱκανός, sufficient, able. ² λογίζομαι, calculate, consider. ³ ἱκανότης, ητος, ἡ, fitness, sufficiency. ⁴ ἱκάνω, make sufficient, qualify. ⁵ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ⁶ καινός, new, fresh. ⁷ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ⁸ γράμμα, τος, τό, letter, writings. ⁹ ζωοποιέω, make alive, make to live. ¹⁰ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹¹ ἐντυπώω, carve, impress. ¹² ἀτενίζω, gaze, stare. ¹³ καταργέω, make ineffective, abolish. ¹⁴ κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ¹⁵ περισσεύω, abound, be rich. ¹⁶ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹⁷ ἕνεκεν, for the sake of, on account of. ¹⁸ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ¹⁹ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ²⁰ χράομαι, use, make use of. ²¹ καθάπερ, even as, just as. ²² κάλυμμα, τος, τό, covering, veil. ²³ τέλος, ους, τό, end, purpose. ²⁴ πωρώω, harden, render callous. ²⁵ νόημα, τος, τό, thought, mind. ²⁶ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²⁷ σήμερον, today, now.

κάλυμμα¹ ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει² τῆς παλαιᾶς³ διαθήκης⁴ μένει μὴ
 ἀνακαλυπτόμενον,⁵ ὃ τι ἐν χριστῷ καταργεῖται.⁶ Ἀλλ' ἕως σήμερον,⁷ 15
 ἡνίκα⁸ ἀναγινώσκεται⁹ Μωϋσῆς, κάλυμμα¹ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν
 κεῖται.¹⁰ Ἡνίκα⁸ δ' ἂν ἐπιστρέψῃ¹¹ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται¹² τὸ 16
 κάλυμμα.¹ Ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· οὗ¹³ δὲ τὸ πνεῦμα κυρίου, ἐκεῖ 17
 ἐλευθερία.¹⁴ Ἡμεῖς δὲ πάντες, ἀνακεκαλυμμένῳ⁵ προσώπῳ τὴν δόξαν 18
 κυρίου κατοπτριζόμενοι,¹⁵ τὴν αὐτὴν εἰκόνα¹⁶ μεταμορφούμεθα¹⁷ ἀπὸ
 δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ¹⁸ ἀπὸ κυρίου πνεύματος.

Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν¹⁹ ταύτην, καθὼς ἡλεήθημεν,²⁰ οὐκ 4
 ἐκκακοῦμεν·²¹ ἀλλὰ ἀπειπάμεθα²² τὰ κρυπτὰ²³ τῆς αἰσχύνης,²⁴ μὴ 2
 περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ²⁵ μηδὲ δολοῦντες²⁶ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ,
 ἀλλὰ τῇ φανερώσει²⁷ τῆς ἀληθείας συνιστῶντες²⁸ ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν
 συνείδησιν²⁹ ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Εἰ δὲ καὶ ἔστιν 3
 κεκαλυμμένον³⁰ τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν
 κεκαλυμμένον·³⁰ ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν³¹ τὰ 4
 νοήματα³² τῶν ἀπίστων,³³ εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι³⁴ αὐτοῖς τὸν φωτισμὸν³⁵
 τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν¹⁶ τοῦ θεοῦ. Οὐ 5

¹ κάλυμμα, τος, τό, covering, veil. ² ἀνάγνωσις, εως, ἡ, reading. ³ παλαιός, old, ancient. ⁴ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ⁵ ἀνακαλύπτω, uncover, unveil.
⁶ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁷ σήμερον, today, now. ⁸ ἡνίκα, when, at which time. ⁹ ἀναγινώσκω, read. ¹⁰ κεῖμαι, lie, be laid. ¹¹ ἐπιστρέφω, turn to, return. ¹² περιαιρέω, cast off, take away. ¹³ οὗ, where, when. ¹⁴ ἐλευθερία, ας, ἡ, liberty, freedom. ¹⁵ κατοπτρίζομαι, show as in a mirror, mirror. ¹⁶ εἰκών, ὄνος, ἡ, image, likeness. ¹⁷ μεταμορφόω, change the form, transform. ¹⁸ καθάπερ, even as, just as. ¹⁹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ²⁰ ἐλεέω, have mercy, pity. ²¹ ἐκκακέω, am faint, am weary. ²² ἀπείπον, speak out, renounce. ²³ κρυπτός, hidden, secret. ²⁴ αἰσχύνῃ, ης, ἡ, shame. ²⁵ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ²⁶ δολόω, falsify, adulterate. ²⁷ φανέρωσις, εως, ἡ, disclosure, announcement. ²⁸ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ²⁹ συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ³⁰ καλύπτω, cover, veil. ³¹ τυφλώω, blind, make blind. ³² νόημα, τος, τό, thought, mind. ³³ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ³⁴ αὐγάζω, see, shine forth. ³⁵ φωτισμός, οὗ, ὁ, enlightenment, light.

γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ χριστὸν Ἰησοῦν κύριον: ἑαυτοὺς δὲ
 δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. Ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους¹ φῶς λάμψαι, 6
 ὃς ἔλαμψεν² ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν³ τῆς γνώσεως⁴ τῆς
 δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ χριστοῦ.

Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν⁵ τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις⁶ σκεύεσιν,⁷ ἵνα ἡ 7
 ὑπερβολὴ⁸ τῆς δυνάμεως ἡ τοῦ θεοῦ, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν: ἐν παντὶ 8
 θλιβόμενοι,⁹ ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι:¹⁰ ἀπορούμενοι,¹¹ ἀλλ' οὐκ
 ἐξαπορούμενοι:¹² διωκόμενοι,¹³ ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι:¹⁴ 9
 καταβαλλόμενοι,¹⁵ ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι: πάντοτε¹⁶ τὴν νέκρωσιν¹⁷ 10
 τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες,¹⁸ ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ
 Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ.¹⁹ Ἀεὶ²⁰ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς 11
 θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ
 ἐν τῇ θνητῇ²¹ σαρκὶ ἡμῶν. Ὡστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται,²² ἡ 12
 δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ 13
 γεγραμμένον, Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ
 λαλοῦμεν: εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ 14
 ἐγερεῖ, καὶ παραστήσει²³ σὺν ὑμῖν. Τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις 15

¹ σκότος, οὐς, τό, darkness. ² λάμπω, shine. ³ φωτισμός, οὐ, ὁ, enlightenment, light. ⁴ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ⁵ θησαυρός, οὐ, ὁ, storehouse, treasure. ⁶ ὀστράκινος, made of earth or clay, made of earth. ⁷ σκεῦος, οὐς, τό, vessel, goods (plural). ⁸ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ⁹ θλίβω, press, oppress. ¹⁰ στενοχωρέω, press upon, cramp. ¹¹ ἀπορέω, be at a loss, be perplexed. ¹² ἐξαπορέομαι, despair, am utterly without resource. ¹³ διώκω, pursue, persecute. ¹⁴ ἐγκαταλείπω, leave behind, forsake. ¹⁵ καταβάλλω, strike down, found. ¹⁶ πάντοτε, always, at all times. ¹⁷ νέκρωσις, εως, ἡ, death, putting to death. ¹⁸ περιφέρω, carry about, carry around. ¹⁹ φανερώω, reveal, manifest. ²⁰ αἰ, always, ever. ²¹ θνητός, subject to death, mortal. ²² ἐνεργέω, work, effect. ²³ παρίστημι, be present, stand by.

πλεονάσασα¹ διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν² περισσεύσῃ³ εἰς τὴν
δόξαν τοῦ θεοῦ.

Διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν,⁴ ἀλλ' εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται,⁵ 16
ἀλλ' ὁ ἔσωθεν⁶ ἀνακαινοῦται⁷ ἡμέρα καὶ ἡμέρα. Τὸ γὰρ παραυτίκα⁸ 17
ἐλαφρόν⁹ τῆς θλίψεως¹⁰ ἡμῶν καθ' ὑπερβολὴν¹¹ εἰς ὑπερβολὴν¹¹ αἰώνιον
βάρος¹² δόξης κατεργάζεται¹³ ἡμῖν, μὴ σκοπούντων¹⁴ ἡμῶν τὰ 18
βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα: τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα:¹⁵
τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.

Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος¹⁶ ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους¹⁷ καταλυθῇ,¹⁸ 5
οἰκοδομῇ¹⁹ ἐκ θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον,²⁰ αἰώνιον ἐν τοῖς
οὐρανοῖς. Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν,²¹ τὸ οἰκητήριον²² ἡμῶν τὸ ἐξ 2
οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι²³ ἐπιποθοῦντες: ²⁴εἴγε²⁵ καὶ ἐνδυσάμενοι²⁶ οὐ 3
γυμνοὶ²⁷ εὗρεθισόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκηνί¹⁷ στενάζομεν²¹ 4
βαρούμενοι: ²⁸ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι,²⁹ ἀλλ' ἐπενδύσασθαι,²³ ἵνα
καταποθῇ³⁰ τὸ θνητὸν³¹ ὑπὸ τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ κατεργασάμενος¹³ ἡμᾶς εἰς 5
αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα³² τοῦ πνεύματος. 6

¹ πλεονάζω, superabound, make to abound. ² εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ³ περισσεύω, abound, be rich. ⁴ ἐκκακέω, am faint, am weary. ⁵ διαφθείρω, destroy utterly, spoil. ⁶ ἔσωθεν, from within, within. ⁷ ἀνακαινίζω, renew, amend. ⁸ παραυτίκα, immediately, for the moment. ⁹ ἐλαφρός, light, easy to bear. ¹⁰ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹¹ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority. ¹² βάρος, ους, τό, burden, weight. ¹³ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁴ σκοπέω, look at, contemplate. ¹⁵ πρόσκαιρος, temporary, passing. ¹⁶ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ¹⁷ σκήνος, ους, τό, tent, lodging. ¹⁸ καταλύω, destroy, lodge. ¹⁹ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ²⁰ ἀχειροποίητος, not made with hands, not made by hand. ²¹ στενάζω, groan (internally), sigh deeply. ²² οἰκητήριον, ου, τό, dwelling, habitation. ²³ ἐπενδύομαι, put on over. ²⁴ ἐπιποθέω, long for, strain after. ²⁵ εἴγε, if indeed, seeing that. ²⁶ ἐνδύω, put on, clothe. ²⁷ γυμνός, naked, wearing only under-garments. ²⁸ βαρέω, burden, weigh down. ²⁹ ἐκδύω, take off, put off. ³⁰ καταπίνω, drink down, swallow. ³¹ θνητός, subject to death, mortal. ³² ἀρραβών, ὄνος, ὁ, earnest, pledge.

Θαρροῦντες¹ οὖν πάντοτε,² καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες³ ἐν τῷ σώματι
 ἐκδημοῦμεν⁴ ἀπὸ τοῦ κυρίου – διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ⁵
 εἶδους⁵ – θαρροῦμεν¹ δέ, καὶ εὐδοκοῦμεν⁶ μᾶλλον ἐκδημῆσαι⁴ ἐκ τοῦ⁸
 σώματος, καὶ ἐνδημῆσαι³ πρὸς τὸν κύριον. Διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα,⁷⁹
 εἴτε ἐνδημοῦντες,³ εἴτε ἐκδημοῦντες,⁴ εὐάρεστοι⁸ αὐτῷ εἶναι. Τοὺς γὰρ¹⁰
 πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι⁹ δεῖ ἔμπροσθεν¹⁰ τοῦ βήματος¹¹ τοῦ χριστοῦ,
 ἵνα κομίσηται¹² ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, πρὸς ἃ ἔπραξεν,¹³ εἴτε
 ἀγαθόν, εἴτε κακόν.

Εἰδότες οὖν τὸν φόβον¹⁴ τοῦ κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, θεῶ δὲ¹¹
 πεφανερῶμεθα:⁹ ἐλπίζω¹⁵ δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν¹⁶ ὑμῶν
 πεφανερῶσθαι.⁹ Οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν¹⁷ ὑμῖν, ἀλλὰ¹²
 ἀφορμὴν¹⁸ διδόντες ὑμῖν καυχήματος¹⁹ ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς
 ἐν προσώπῳ καυχωμένους²⁰ καὶ οὐ καρδίᾳ. Εἴτε γὰρ ἐξέστημεν,²¹ θεῶ: ¹³
 εἴτε σωφρονοῦμεν,²² ὑμῖν. Ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ χριστοῦ συνέχει²³ ἡμᾶς, ¹⁴
 κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰ εἰς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα²⁴ οἱ πάντες
 ἀπέθανον: καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι²⁵ ἑαυτοῖς ¹⁵
 ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. Ὡστε ἡμεῖς ἀπὸ ¹⁶

¹ θαρρέω, of good courage, have confidence. ² πάντοτε, always, at all times. ³ ἐνδημέω, be at home, am at home. ⁴ ἐκδημέω, leave, be absent. ⁵ εἶδος, οὐς, τό, form, sight. ⁶ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ⁷ φιλοτιμέομαι, have as an ambition, aspire to. ⁸ εὐάρεστος, well-pleasing, acceptable. ⁹ φανερώω, reveal, manifest. ¹⁰ ἔμπροσθεν, in front of, before (gen). ¹¹ βῆμα, τος, τό, judgment seat. ¹² κομίζω, receive, bring. ¹³ πράσσω, do, perform. ¹⁴ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹⁵ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹⁶ συνειδήσις, εως, ἡ, conscience. ¹⁷ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ¹⁸ ἀφορμή, ἡς, ἡ, occasion, opportunity. ¹⁹ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ²⁰ καυχάομαι, boast, glory. ²¹ ἐξίστημι, amaze, be amazed. ²² σωφρονέω, be of sound mind, judgment. ²³ συνέχω, hold fast, oppress. ²⁴ ἄρα, so, then. ²⁵ μηκέτι, no longer.

τοῦ νῦν οὐδένα οἶδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα
 χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι¹ γινώσκομεν. Ὡστε εἴ τις ἐν χριστῷ, καινὴ² 17
 κτίσις·³ τὰ ἀρχαῖα⁴ παρῆλθεν,⁵ ἰδοὺ, γέγονεν καινὰ² τὰ πάντα. Τὰ δὲ 18
 πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ, τοῦ καταλλάξαντος⁶ ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ,
 καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν⁷ τῆς καταλλαγῆς·⁸ ὥς ὅτι θεὸς ἦν ἐν 19
 χριστῷ κόσμον καταλλάσσω⁶ ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος⁹ αὐτοῖς τὰ
 παραπτώματα¹⁰ αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς.⁸

Ὑπὲρ χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν,¹¹ ὥς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν: 20
 δεόμεθα¹² ὑπὲρ χριστοῦ, καταλλάγητε⁶ τῷ θεῷ. Τὸν γὰρ μὴ γνόντα 21
 ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα
 δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

Συνεργοῦντες¹³ δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν¹⁴ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ 6
 δεῖξασθαι ὑμᾶς – λέγει γάρ, Καιρῷ δεκτῷ¹⁵ ἐπήκουσά¹⁶ σου, καὶ ἐν 2
 ἡμέρᾳ σωτηρίας¹⁷ ἐβοήθησά¹⁸ σοι· ἰδοὺ, νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος,¹⁹ ἰδοὺ,
 νῦν ἡμέρα σωτηρίας¹⁷ – μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν,²⁰ ἵνα 3
 μὴ μωμηθῇ²¹ ἡ διακονία·⁷ ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστῶντες²² ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ 4

¹ οὐκέτι, no longer, no more. ² καινός, new, fresh. ³ κτίσις, εως, ἡ, creation, creature. ⁴ ἀρχαῖος, old, ancient. ⁵ παρέρχομαι, pass by, go by. ⁶ καταλλάσσω, reconcile. ⁷ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ⁸ καταλλαγῆ, ἡς, ἡ, reconciliation. ⁹ λογιζομαι, calculate, consider. ¹⁰ παράπτωμα, τος, τό, trespass, falling away. ¹¹ πρεσβεύω, be an ambassador, am aged. ¹² δεόμεαι, ask, request. ¹³ συνεργέω, work together. ¹⁴ κενός, empty, vain. ¹⁵ δεκτός, acceptable, welcome. ¹⁶ ἐπακούω, hear, listen to. ¹⁷ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ¹⁸ βοηθέω, come to the aid of. ¹⁹ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ²⁰ προσκοπή, ἡς, ἡ, cause for offense. ²¹ μωμάομαι, find fault with, criticize. ²² συνίστημι, commend (transitive), stand with.

διάκονοι,¹ ἐν ὑπομονῇ² πολλῇ, ἐν θλίψεσιν,³ ἐν ἀνάγκαις,⁴ ἐν
 στενοχωρίαις,⁵ ἐν πληγαῖς,⁶ ἐν φυλακαῖς,⁷ ἐν ἀκαταστασίαις,⁸ ἐν κόποις,⁹ 5
 ἐν ἀγρυπνίαις,¹⁰ ἐν νηστείαις,¹¹ ἐν ἀγνότητι,¹² ἐν γνώσει,¹³ ἐν 6
 μακροθυμίᾳ,¹⁴ ἐν χρηστότητι,¹⁵ ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ
 ἀνυποκρίτῳ,¹⁶ ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ, διὰ τῶν ὀπλῶν¹⁷ τῆς 7
 δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν,¹⁸ διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας,¹⁹ διὰ 8
 δυσφημίας²⁰ καὶ εὐφημίας:²¹ ὡς πλάνοι²² καὶ ἀληθεῖς:²³ ὡς ἀγνοούμενοι,²⁴ 9
 καὶ ἐπιγινωσκόμενοι:²⁵ ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ, ζῶμεν: ὡς
 παιδεύόμενοι,²⁶ καὶ μὴ θανατούμενοι:²⁷ ὡς λυπούμενοι,²⁸ ἀεὶ²⁹ δὲ 10
 χαίροντες: ὡς πτωχοί,³⁰ πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες:³¹ ὡς μηδὲν ἔχοντες,
 καὶ πάντα κατέχοντες.³²

Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέωγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι,³³ ἡ καρδία ἡμῶν 11
 πεπλάτνται.³⁴ Οὐ στενοχωρεῖσθε³⁵ ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε³⁵ δὲ ἐν τοῖς 12
 σπλάγχνοις³⁶ ὑμῶν. Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν³⁷ – ὡς τέκνοις λέγω – 13
 πλατύνθητε³⁴ καὶ ὑμεῖς.

¹ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ² ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ³ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁴ ἀνάγκη, ἡς, ἡ, necessity, distress. ⁵ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ⁶ πληγή, ἡς, ἡ, blow, wound. ⁷ φυλακή, ἡς, ἡ, guard, prison. ⁸ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ⁹ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹⁰ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ¹¹ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹² ἀγνότης, ητος, ἡ, purity, chastity. ¹³ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁴ μακροθυμία, ας, ἡ, long-suffering, patience. ¹⁵ χρηστότης, ητος, ἡ, goodness, kindness. ¹⁶ ἀνυπόκριτος, sincere, without hypocrisy. ¹⁷ ὄπλον, ου, τό, tool, implement. ¹⁸ ἀριστερός, left, on the left. ¹⁹ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ²⁰ δυσφημία, ας, ἡ, defamation, slander. ²¹ εὐφημία, ας, ἡ, good report, commendation. ²² πλάνος, deceiver, misleading. ²³ ἀληθής, true, unconcealed. ²⁴ ἀγνοέω, not know, be unaware. ²⁵ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ²⁶ παιδεύω, teach, educate. ²⁷ θανάτω, put to death, subdue. ²⁸ λυπέω, grieve, pain. ²⁹ ἀεὶ, always, ever. ³⁰ πτωχός, poor, poor man (as a noun). ³¹ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ³² κατέχω, hold back, hold fast. ³³ Κορίνθιος, ου, ὁ, Corinthian. ³⁴ πλατύνω, broaden, enlarge. ³⁵ στενοχωρέω, press upon, cramp. ³⁶ σπλάγχνα, ων, τὰ, bowels, compassion. ³⁷ ἀντιμισθία, ας, ἡ, reward, recompense.

Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες¹ ἀπίστοις·² τίς γὰρ μετοχή³ δικαιοσύνη καὶ 14
 ἀνομία;⁴ Τίς δὲ κοινωνία⁵ φωτὶ πρὸς σκότος;⁶ Τίς δὲ συμφώνησις⁷ 15
 χριστῷ πρὸς Βελίαν;⁸ Ἡ τίς μερίς⁹ πιστῷ μετὰ ἀπίστου;² Τίς δὲ 16
 συγκατάθεσις¹⁰ ναῶ¹¹ θεοῦ μετὰ εἰδώλων;¹² Ὑμεῖς γὰρ ναὸς¹¹ θεοῦ ἐστε
 ζώντος, καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι Ἐνοικήσω¹³ ἐν αὐτοῖς, καὶ
 ἐμπεριπατήσω·¹⁴ καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός. 17
 Διό, Ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε,¹⁵ λέγει κύριος, καὶ
 ἀκαθάρτου¹⁶ μὴ ἅπτεσθε·¹⁷ καὶ ἐγὼ εἰσδέξομαι¹⁸ ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς 18
 πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας,¹⁹ λέγει κύριος
 παντοκράτωρ.²⁰

Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν²¹ ἑαυτοὺς 7
 ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ²² σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες²³
 ἀγιωσύνην²⁴ ἐν φόβῳ²⁵ θεοῦ.

Χωρήσατε²⁶ ἡμᾶς· οὐδένα ἡδίκησαμεν,²⁷ οὐδένα ἐφθείραμεν,²⁸ οὐδένα 2
 ἐπλεονεκτήσαμεν.²⁹ Οὐ πρὸς κατάκρισιν³⁰ λέγω· προείρηκα³¹ γάρ, ὅτι 3
 ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστὲ εἰς τὸ συναποθανεῖν³² καὶ συζῆν.³³ Πολλή 4

¹ ἑτεροζυγέω, be unevenly yoked, be mismated. ² ἄπιστος, unbelieving, faithless. ³ μετοχή, ἡς, ἡ, sharing, partnership. ⁴ ἀνομία, ας, ἡ, lawlessness, iniquity. ⁵ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁶ σκότος, ους, τό, darkness. ⁷ συμφώνησις, εως, ἡ, agreement, harmony. ⁸ Βελιάρ, ὁ, Beliar. ⁹ μερίς, ἶδος, ἡ, part, portion. ¹⁰ συγκατάθεσις, εως, ἡ, agreement, union. ¹¹ ναός, οὔ, ὁ, temple, shrine. ¹² εἶδωλον, ου, τό, image, idol. ¹³ ἐνοικέω, dwell in, am settled in. ¹⁴ ἐμπεριπατέω, walk about, walk among. ¹⁵ ἀφορίζω, separate, set apart. ¹⁶ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ¹⁷ ἅπτομαι, touch or handle. ¹⁸ εἰσδέχομαι, receive, welcome. ¹⁹ θυγάτηρ, τρος, ἡ, daughter. ²⁰ παντοκράτωρ, ορος, ὁ, ruler of all, Almighty. ²¹ καθαρίζω, cleanse, make clean. ²² μολυσμός, οὔ, ὁ, defilement, staining. ²³ ἐπιτελέω, complete, perform. ²⁴ ἀγιωσύνη, ης, ἡ, holiness, holy or sanctified state. ²⁵ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ²⁶ χωρέω, make room for, hold. ²⁷ ἡδίκηω, do wrong, harm. ²⁸ φθείρω, destroy, corrupt. ²⁹ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ³⁰ κατάκρισις, εως, ἡ, condemnation, act of condemnation. ³¹ προλέγω, say beforehand, forewarn. ³² συναποθνήσκω, die with, die together with. ³³ συζάω, live with, live together with.

μοι παρρησία¹ πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις² ὑπὲρ ὑμῶν:
 πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει,³ ὑπερπερισσεύομαι⁴ τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ
 θλίψει⁵ ἡμῶν.

Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν⁶ οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν⁷ ἡ 5
 σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι:⁸ ἔξωθεν⁹ μάχαι,¹⁰ ἔσωθεν¹¹ φόβοι.
 Ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς¹³ παρεκάλεσεν ἡμᾶς, ὁ θεός, ἐν τῇ 6
 παρουσίᾳ¹⁴ Τίτου:¹⁵ οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ¹⁴ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ 7
 παρακλήσει³ ἣ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων¹⁶ ἡμῖν τὴν ὑμῶν
 ἐπιπόθησιν,¹⁷ τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν,¹⁸ τὸν ὑμῶν ζῆλον¹⁹ ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε
 με μᾶλλον χαρῆναι. Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα²⁰ ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ,²¹ οὐ 8
 μεταμέλομαι,²² εἰ καὶ μετεμελόμην:²² βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ²¹
 ἐκείνη, εἰ καὶ πρὸς ὥραν, ἐλύπησεν²⁰ ὑμᾶς. Νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι 9
 ἐλυπήθητε,²⁰ ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε²⁰ εἰς μετάνοιαν:²³ ἐλυπήθητε²⁰ γὰρ
 κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε²⁴ ἐξ ἡμῶν. Ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη²⁵ 10
 μετάνοιαν²³ εἰς σωτηρίαν²⁶ ἀμεταμέλητον²⁷ κατεργάζεται:²⁸ ἡ δὲ τοῦ
 κόσμου λύπη²⁵ θάνατον κατεργάζεται.²⁸ Ἴδου γάρ, αὐτὸ τοῦτο, τὸ κατὰ 11
 θεὸν λυπηθῆναι²⁰ ὑμᾶς, πόσῃν²⁹ κατειργάσατο²⁸ ὑμῖν σπουδὴν,³⁰ ἀλλὰ

¹ παρρησία, ας, ἡ, boldness, confidence. ² καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ³ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁴ ὑπερπερισσεύω, abound much more, abound exceedingly. ⁵ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁶ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁷ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ⁸ θλίβω, press, oppress. ⁹ ἔξωθεν, from without, outside (gen). ¹⁰ μάχη, ης, ἡ, fight, conflict. ¹¹ ἔσωθεν, from within, within. ¹² φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ¹³ ταπεινός, humble, downcast. ¹⁴ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹⁵ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁶ ἀναγγέλλω, announce, report. ¹⁷ ἐπιπόθησις, εως, ἡ, longing, eager longing. ¹⁸ ὀδυρμός, οῦ, ὁ, lamentation, mourning. ¹⁹ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²⁰ λυπέω, grieve, pain. ²¹ ἐπιστολή, ης, ἡ, letter, dispatch. ²² μεταμέλομαι, regret, repent. ²³ μετάνοια, ας, ἡ, repentance, change of mind. ²⁴ ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ²⁵ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ²⁶ σωτηρία, ας, ἡ, salvation, deliverance. ²⁷ ἀμεταμέλητος, without regret, not to be repented of. ²⁸ κατεργάζομαι, work out, produce. ²⁹ πόσος, how many? how great? ³⁰ σπουδή, ης, ἡ, haste, diligence.

ἀπολογίαν,¹ ἀλλὰ ἀγανάκτησιν,² ἀλλὰ φόβον,³ ἀλλὰ ἐπιπόθησιν,⁴ ἀλλὰ
ζήλον,⁵ ἀλλὰ ἐκδίκησιν.⁶ Ἐν παντὶ συνεστήσατε⁷ ἑαυτοὺς ἁγνοὺς⁸ εἶναι
ἐν τῷ πράγματι.⁹ Ἄρα¹⁰ εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν¹¹ τοῦ 12
ἀδικήσαντος,¹² οὐδὲ εἵνεκεν¹¹ τοῦ ἀδικηθέντος,¹² ἀλλ' εἵνεκεν¹¹ τοῦ
φανερωθῆναι¹³ τὴν σπουδὴν¹⁴ ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον
τοῦ θεοῦ. Διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα. 13

Ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει¹⁵ ὑμῶν περισσοτέρως¹⁶ μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ
χαρᾷ Τίτου,¹⁷ ὅτι ἀναπέπαυται¹⁸ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν. 14
Ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι,¹⁹ οὐ κατησχύνθη:²⁰ ἀλλ' ὡς
πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καύχησις²¹ ἡμῶν ἢ ἐπὶ
Τίτου¹⁷ ἀλήθεια ἐγενήθη. Καὶ τὰ σπλάγχνα²² αὐτοῦ περισσοτέρως¹⁶ εἰς 15
ὑμᾶς ἐστίν, ἀναμιμνησκομένου²³ τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν,²⁴ ὡς μετὰ
φόβου³ καὶ τρόμου²⁵ ἐδέξασθε αὐτόν. Χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ²⁶ ἐν 16
ὑμῖν.

¹ ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ² ἀγανάκτησις, εως, ἡ, indignation. ³ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ⁴ ἐπιπόθησις, εως, ἡ, longing, eager longing. ⁵ ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ⁶ ἐκδίκησις, εως, ἡ, vengeance, vindication. ⁷ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁸ ἁγνός, pure, holy. ⁹ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ¹⁰ ἄρα, so, then. ¹¹ ἐνεκεν, for the sake of, on account of. ¹² ἀδικέω, do wrong, harm. ¹³ φανερώω, reveal, manifest. ¹⁴ σπουδή, ἡς, ἡ, haste, diligence. ¹⁵ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁶ περισσώς, abundantly, exceedingly. ¹⁷ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁸ ἀναπαύω, refresh, take rest. ¹⁹ καυχάομαι, boast, glory. ²⁰ καταισχύνω, put to shame, shame. ²¹ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ²² σπλάγχνα, ων, τά, bowels, compassion. ²³ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ²⁴ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ²⁵ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ²⁶ θαρρέω, of good courage, have confidence.

Γνωρίζομεν¹ δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς **8**
ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας·² ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ³ θλίψεως⁴ ἡ **2**
περισσεία⁵ τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους⁶ πτωχεία⁷ αὐτῶν
ἐπερίσσευσεν⁸ εἰς τὸν πλοῦτον⁹ τῆς ἀπλότητος¹⁰ αὐτῶν. Ὅτι κατὰ **3**
δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι,¹¹ μετὰ πολλῆς **4**
παρακλήσεως¹² δεόμενοι¹³ ἡμῶν, τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν¹⁴ τῆς
διακονίας¹⁵ τῆς εἰς τοὺς ἀγίους· καὶ οὐ καθὼς ἡλπίσαμεν,¹⁶ ἀλλ' ἑαυτοὺς **5**
ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ, καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ εἰς τὸ **6**
παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον,¹⁷ ἵνα καθὼς προενήρξατο,¹⁸ οὕτως καὶ
ἐπιτελέσῃ¹⁹ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. Ἀλλ' ὥσπερ²⁰ ἐν παντὶ **7**
περισσεύετε,⁸ πίστει, καὶ λόγῳ, καὶ γνώσει,²¹ καὶ πάσῃ σπουδῇ,²² καὶ τῇ
ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε.⁸ Οὐ **8**
κατ' ἐπιταγὴν²³ λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς²² καὶ τὸ τῆς
ὑμετέρας²⁴ ἀγάπης γνήσιον²⁵ δοκιμάζων.²⁶ Γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ **9**
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσεν,²⁷ πλούσιος²⁸ ὢν,
ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ⁷ πλουτήσητε.²⁹ Καὶ γνώμην³⁰ ἐν τούτῳ **10**
δίδωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει,³¹ οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ

¹ γνωρίζω, make known, declare. ² Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ³ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ⁴ θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ⁵ περισσεία, ας, ἡ, superfluity, surplus. ⁶ βάθος, ους, τό, depth, deep. ⁷ πτωχεία, ας, ἡ, poverty, beggary. ⁸ περισσεύω, abound, be rich. ⁹ πλοῦτος, ου, ὁ, wealth, riches. ¹⁰ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ¹¹ αὐθαίρετος, of one's own accord. ¹² παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹³ δεομαι, ask, request. ¹⁴ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ¹⁵ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁶ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹⁷ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ¹⁸ προενάρχομαι, begin (beforehand), begin before. ¹⁹ ἐπιτελέω, complete, perform. ²⁰ ὥσπερ, just as, even as. ²¹ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ²² σπουδή, ἡς, ἡ, haste, diligence. ²³ ἐπιταγή, ἡς, ἡ, command, commandment. ²⁴ ὑμέτερος, your. ²⁵ γνήσιος, genuine, true. ²⁶ δοκιμάζω, prove, approve. ²⁷ πτωχεύω, be (extremely) poor, destitute. ²⁸ πλούσιος, rich. ²⁹ πλουτέω, be rich, become rich. ³⁰ γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ³¹ συμφέρω, bring together, it is profitable.

καὶ τὸ θέλαιν προενήρξασθε¹ ἀπὸ πέρυσι.² Νυνὶ³ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι 11
ἐπιτελέσατε,⁴ ὅπως, καθάπερ⁵ ἡ προθυμία⁶ τοῦ θέλαιν, οὕτως⁷ καὶ τὸ
ἐπιτελέσαι⁴ ἐκ τοῦ ἔχειν. Εἰ γὰρ ἡ προθυμία⁶ πρόκειται,⁸ καθὼς⁹ ἐὰν ἔχη 12
τις, εὐπρόσδεκτος,¹⁰ οὐ καθὼς⁹ οὐκ ἔχει. Οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις,¹¹ ὑμῖν 13
δὲ θλίψις:¹² ἀλλ' ἐξ ἰσότητος,¹³ ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα¹⁴
εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα,¹⁵ ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα¹⁴ γένηται εἰς 14
τὸ ὑμῶν ὑστέρημα:¹⁵ ὅπως γένηται ἰσότης,¹³ καθὼς γέγραπται, Ὅ τὸ 15
πολύ, οὐκ ἐπλεόνασεν:¹⁶ καὶ ὁ τὸ ὀλίγον,¹⁷ οὐκ ἡλαττόνησεν.¹⁸
Χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν¹⁹ ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ 16
Τίτου.²⁰ Ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν²¹ ἐδέξατο, σπουδαιότερος²² δὲ 17
ὑπάρχων, αὐθαίρετος²³ ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς. Συνεπέμψαμεν²⁴ δὲ μετ' 18
αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἔπαινος²⁵ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν
ἐκκλησιῶν: οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς²⁶ ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν 19
συνέκδημος²⁷ ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ²⁸ ὑφ' ἡμῶν
πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν⁶ ἡμῶν: στελλόμενοι²⁹ 20
τοῦτο, μή τις ἡμᾶς μωμήσῃται³⁰ ἐν τῇ ἀδρότῃ³¹ ταύτῃ τῇ
διακονουμένῃ²⁸ ὑφ' ἡμῶν: προνοούμενοι³² καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον 21

¹ προενάρχομαι, begin (beforehand), begin before. ² πέρυσι, last year. ³ νυνί, now, already. ⁴ ἐπιτελέω, complete, perform. ⁵ καθάπερ, even as, just as. ⁶ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ⁷ οὕτως, thus, so. ⁸ πρόκειμαι, be set before, be exhibited. ⁹ καθὼς, in so far as, as. ¹⁰ εὐπρόσδεκτος, acceptable, well-received. ¹¹ ἄνεσις, εως, ἡ, loosening, relaxation. ¹² θλίψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹³ ἰσότης, ητος, ἡ, equality, fairness. ¹⁴ περίσσευμα, τος, τό, superfluity, abundance. ¹⁵ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ¹⁶ πλεονάζω, superabound, make to abound. ¹⁷ ὀλίγος, little, few. ¹⁸ ἡλαττόνέω, have less, have too little. ¹⁹ σπουδὴ, ἡς, ἡ, haste, diligence. ²⁰ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ²¹ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ²² σπουδαῖος, diligent, earnest. ²³ αὐθαίρετος, of one's own accord. ²⁴ συμπέμπω, send with, send along with. ²⁵ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ²⁶ χειροτονέω, choose, appoint. ²⁷ συνέκδημος, ου, ὁ, traveling companion, fellow traveler. ²⁸ διακονέω, serve, minister. ²⁹ στέλλω, arrange, take care. ³⁰ μωμάομαι, find fault with, criticize. ³¹ ἀδρότης, ητος, ἡ, abundance, lavishness. ³² προνοέω, provide for, have regard for.

κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. Συνεπέμψαμεν¹ δὲ αὐτοῖς τὸν 22
 ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν² ἐν πολλοῖς πολλάκις³ σπουδαῖον⁴
 ὄντα, νυνὶ⁵ δὲ πολὺ σπουδαιότερον,⁴ πεποιθήσει⁶ πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. 23
 Εἴτε ὑπὲρ Τίτου,⁷ κοινωνὸς⁸ ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός·⁹ εἴτε ἀδελφοὶ
 ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα χριστοῦ. Τὴν οὖν ἔνδειξιν¹⁰ τῆς 24
 ἀγάπης ὑμῶν, καὶ ἡμῶν καυχήσεως¹¹ ὑπὲρ ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε
 εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας¹³ τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν¹⁴ μοί ἐστιν τὸ 9
 γράφειν ὑμῖν: οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν¹⁵ ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι 2
 Μακεδόσιν,¹⁷ ὅτι Ἀχαῖα¹⁸ παρεσκεύασται¹⁹ ἀπὸ πέρυσι·²⁰ καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν
 ζῆλος²¹ ἠρέθισεν²² τοὺς πλείονας. Ἐπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ 3
 καύχημα²³ ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ²⁴ ἐν τῷ μέρει²⁵ τούτῳ: ἵνα,
 καθὼς ἔλεγον, παρεσκευασμένοι¹⁹ ᾗτε: μήπως,²⁶ ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ 4
 Μακεδόνες¹⁷ καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους,²⁷ καταισχυρθῶμεν²⁸
 ἡμεῖς – ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς – ἐν τῇ ὑποστάσει²⁹ ταύτῃ τῆς
 καυχήσεως.¹¹ Ἀναγκαῖον³⁰ οὖν ἡγησάμεν³¹ παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφούς, 5
 ἵνα προέλθωσιν³² εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσιν³³ τὴν

¹ συμπεμπω, send with, send along with. ² δοκιμάζω, prove, approve. ³ πολλάκις, often, many times. ⁴ σπουδαῖος, diligent, earnest. ⁵ νυνί, now, already. ⁶ πεποιθήσις, εως, ἡ, confidence, trust. ⁷ Τίτος, ου, ὁ, Titus. ⁸ κοινωνός, ου, ὁ, partner, sharer. ⁹ συνεργός, ου, ὁ, fellow worker. ¹⁰ ἐνδείξις, εως, ἡ, proof, sign. ¹¹ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ¹² ἐνδείκνυμι, show forth, show. ¹³ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁴ περισσός, excessive, abundant. ¹⁵ προθυμία, ας, ἡ, eagerness, readiness. ¹⁶ καυχάομαι, boast, glory. ¹⁷ Μακεδόν, ὄνος, ὁ, Macedonian. ¹⁸ Ἀχαῖα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁹ παρασκευάζω, prepare, make ready. ²⁰ πέρυσι, last year. ²¹ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ²² ἐρεθίζω, arouse, provoke. ²³ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ²⁴ κενώω, empty, make void. ²⁵ μέρος, ους, τό, part, portion. ²⁶ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²⁷ ἀπαρασκευάστος, not ready, unprepared. ²⁸ καταισχύνομαι, put to shame, shame. ²⁹ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ³⁰ ἀναγκαῖος, necessary, essential. ³¹ ἡγέομαι, lead, be chief. ³² προέρχομαι, go in front, precede. ³³ προκαταρτίζω, arrange beforehand.

προκατηγγελέμενην¹ εὐλογίαν² ὑμῶν, ταύτην ἐτοίμην³ εἶναι, οὕτως⁴ ὡς
εὐλογίαν² καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν.⁵

Τοῦτο δέ, ὁ σπεύρων φειδομένως,⁶ φειδομένως⁶ καὶ θερίσει:⁷ καὶ ὁ σπεύρων 6
ἐπ' εὐλογίαις,² ἐπ' εὐλογίαις² καὶ θερίσει.⁷ Ἐκαστος καθὼς προαιρεῖται⁸ 7
τῇ καρδίᾳ: μὴ ἐκ λύπης⁹ ἢ ἐξ ἀνάγκης:¹⁰ ἱλαρὸν¹¹ γὰρ δότην¹² ἀγαπᾷ ὁ
θεός. Δυνατὸς¹³ δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεύσαι¹⁴ εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν 8
παντὶ πάντοτε¹⁵ πᾶσαν αὐτάρκειαν¹⁶ ἔχοντες περισσεύητε¹⁴ εἰς πᾶν
ἔργον ἀγαθόν: καθὼς γέγραπται, Ἐσκόρπισεν,¹⁷ ἔδωκεν τοῖς πένησιν:¹⁸ 9
ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν¹⁹ σπέρμα²⁰ 10
τῷ σπεύροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν²¹ χορηγῆσαι,²² καὶ πληθύναι²³ τὸν
σπόρον²⁴ ὑμῶν, καὶ αὐξήσαι²⁵ τὰ γενήματα²⁶ τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν: ἐν 11
παντὶ πλουτιζόμενοι²⁷ εἰς πᾶσαν ἀπλότητα,²⁸ ἥτις κατεργάζεται²⁹ δι'
ἡμῶν εὐχαριστίαν³⁰ τῷ θεῷ. Ὅτι ἡ διακονία³¹ τῆς λειτουργίας³² ταύτης 12
οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα³³ τὰ ὑστερήματα³⁴ τῶν ἁγίων, ἀλλὰ
καὶ περισσεύουσα¹⁴ διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν³⁰ τῷ θεῷ: διὰ τῆς δοκιμῆς³⁵ 13
τῆς διακονίας³¹ ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ³⁶ τῆς

¹ προκαταγγέλλω, foretell, announce beforehand. ² εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ³ ἐτοιμος, ready, prepared. ⁴ οὕτως, thus, so. ⁵ πλεονεξία, ας, ἡ, covetousness, avarice. ⁶ φειδομένως, sparingly. ⁷ θερίζω, reap, gather. ⁸ προαιρέω, propose, purpose. ⁹ λύπη, ης, ἡ, pain, grief. ¹⁰ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹¹ ἱλαρός, cheerful, glad. ¹² δότης, ου, ὁ, giver. ¹³ δυνατός, powerful, possible. ¹⁴ περισσεύω, abound, be rich. ¹⁵ πάντοτε, always, at all times. ¹⁶ αὐτάρκεια, ας, ἡ, sufficiency, contentment. ¹⁷ σκορπίζω, scatter, disperse. ¹⁸ πένης, ητος, ὁ, poor, needy. ¹⁹ ἐπιχορηγέω, supply, provide. ²⁰ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ²¹ βρώσις, εως, ἡ, eating, food. ²² χορηγέω, provide, supply in abundance. ²³ πληθύνω, multiply, increase. ²⁴ σπόρος, ου, ὁ, seed (sown), seed for sowing. ²⁵ αὐξάνω, cause to grow, increase. ²⁶ γέννημα, τος, τό, offspring, child. ²⁷ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ²⁸ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ²⁹ κατεργάζομαι, work out, produce. ³⁰ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ³¹ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ³² λειτουργία, ας, ἡ, service, ministry. ³³ προσαναπληρώω, supply. ³⁴ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ³⁵ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ³⁶ ὑποταγή, ἡς, ἡ, subjection, obedience.

ὁμολογίας¹ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, καὶ ἀπλότητι² τῆς
κοινωνίας³ εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας· καὶ αὐτῶν δεήσει⁴ ὑπὲρ ὑμῶν 14
ἐπιποθούντων⁵ ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσιν⁶ χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. 15
Χάρις δὲ τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ⁷ αὐτοῦ δωρεᾷ.⁸

10
Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος⁹ καὶ ἐπεικειάς¹⁰
τοῦ χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς¹¹ ἐν ὑμῖν, ἀπὼν¹² δὲ
θαρρῶ¹³ εἰς ὑμᾶς· δέομαι¹⁴ δέ, τὸ μὴ παρῶν¹⁵ θαρρῆσαι¹³ τῇ πεποιθήσει¹⁶ 2
ἣ λογιζομαι¹⁷ τολμῆσαι¹⁸ ἐπὶ τινας τοὺς λογιζομένους¹⁷ ἡμᾶς ὡς κατὰ
σάρκα περιπατοῦντας. Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα 3
στρατευόμεθα¹⁹ – τὰ γὰρ ὅπλα²⁰ τῆς στρατείας²¹ ἡμῶν οὐ σαρκικά,²² 4
ἀλλὰ δυνατὰ²³ τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν²⁴ ὀχυρωμάτων²⁵ – λογισμοὺς²⁶ 5
καθαιρουντες²⁷ καὶ πᾶν ὕψωμα²⁸ ἐπαιρόμενον²⁹ κατὰ τῆς γνώσεως³⁰ τοῦ
θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες³¹ πᾶν νόημα³² εἰς τὴν ὑπακοὴν³³ τοῦ χριστοῦ,
καὶ ἐν ἐτοιμῳ³⁴ ἔχοντες ἐκδικῆσαι³⁵ πᾶσαν παρακοήν,³⁶ ὅταν πληρωθῇ 6
ὑμῶν ἡ ὑπακοή.³³ Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; Εἴ τις πέποιθεν ἐαυτῷ 7
χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω¹⁷ πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς

¹ ὁμολογία, ας, ἡ, confession, profession. ² ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ³ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ⁴ δεήσις, εως, ἡ, entreaty, prayer. ⁵ ἐπιποθέω, long for, strain after. ⁶ ὑπερβάλλω, go beyond, surpass. ⁷ ἀνεκδιήγητος, indescribable. ⁸ δωρεά, ἄς, ἡ, gift, free gift. ⁹ πραΰτης, mildness, gentleness. ¹⁰ ἐπεικεία, ας, ἡ, kindness, gentleness. ¹¹ ταπεινός, humble, downcast. ¹² ἀπειμι, go away, depart. ¹³ θαρρῶ, of good courage, have confidence. ¹⁴ δέομαι, ask, request. ¹⁵ πάρεμι, be present, have arrived. ¹⁶ πεποίθησις, εως, ἡ, confidence, trust. ¹⁷ λογιζομαι, calculate, consider. ¹⁸ τολμάω, dare, endure. ¹⁹ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ²⁰ ὅπλον, ου, τό, tool, implement. ²¹ στρατεία, ας, ἡ, campaign, warfare. ²² σαρκικός, fleshly, carnal. ²³ δυνατός, powerful, possible. ²⁴ καθαίρεισις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ²⁵ ὀχύρωμα, τος, τό, fortress, strong defense. ²⁶ λογισμός, οὔ, ὁ, reasoning, reflection. ²⁷ καθαιρέω, take down, pull down. ²⁸ ὕψωμα, τος, τό, height, lofty thing. ²⁹ ἐπαίρω, lift up, raise. ³⁰ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ³¹ αἰχμαλωτίζω, take or lead captive, take captive. ³² νόημα, τος, τό, thought, mind. ³³ ὑπακοή, ἡς, ἡ, obedience. ³⁴ ἐτοιμος, ready, prepared. ³⁵ ἐκδικέω, vindicate, avenge. ³⁶ παρακοή, ἡς, ἡ, disobedience.

χριστοῦ, οὕτως καὶ ἡμεῖς χριστοῦ. Ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν¹ τι 8
 καυχῆσωμαι² περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν – ἥς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς
 οἰκοδομήν,³ καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν⁴ ὑμῶν – οὐκ αἰσχυνηθήσομαι·⁵ ἵνα 9
 μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν⁶ ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν.⁷ Ὅτι, Αἱ μὲν 10
 ἐπιστολαί,⁷ φησὶν, βαρεῖαι⁸ καὶ ἰσχυραί·⁹ ἡ δὲ παρουσία¹⁰ τοῦ σώματος
 ἀσθενής,¹¹ καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος.¹² Τοῦτο λογιζέσθω¹³ ὁ τοιοῦτος, 11
 ὅτι οἱοί¹⁴ ἐσμεν τῷ λόγῳ δι’ ἐπιστολῶν⁷ ἀπόντες,¹⁵ τοιοῦτοι καὶ
 παρόντες¹⁶ τῷ ἔργῳ. Οὐ γὰρ τολμῶμεν¹⁷ ἐγκρίναι¹⁸ ἢ συγκρίναι¹⁹ 12
 ἑαυτοὺς τισιν τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων·²⁰ ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς
 ἑαυτοὺς μετροῦντες,²¹ καὶ συγκρίνοντες¹⁹ ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς, οὐ συνιοῦσιν.
 Ἡμεῖς δὲ οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα²³ καυχησόμεθα,² ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον²⁴ 13
 τοῦ κανόνος²⁵ οὗ ἐμέρισεν²⁶ ἡμῖν ὁ θεός, μέτρου,²⁴ ἐφικέσθαι²⁷ ἄχρι²⁸ καὶ
 ὑμῶν. Οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι²⁷ εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνουμεν²⁹ ἑαυτοὺς: 14
 ἄχρι²⁸ γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν³⁰ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ: οὐκ εἰς 15
 τὰ ἄμετρα²³ καυχώμενοι,² ἐν ἀλλοτρίοις³¹ κόποις,³² ἐλπίδα δὲ ἔχοντες,
 αὐξανομένης³³ τῆς πίστεως ὑμῶν, ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι³⁴ κατὰ τὸν
 κανόνα²⁵ ἡμῶν εἰς περισσεῖαν,³⁵ εἰς τὰ ὑπερέκεινα³⁶ ὑμῶν 16

¹ περισσός, excessive, abundant. ² καυχάομαι, boast, glory. ³ οἰκοδομή, ἥς, ἡ, building, edification. ⁴ καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ⁵ αἰσχύνομαι, dishonor, put to shame. ⁶ ἐκφοβέω, frighten, terrify. ⁷ ἐπιστολή, ἥς, ἡ, letter, dispatch. ⁸ βαρὺς, heavy, burdensome. ⁹ ἰσχυρός, strong, mighty. ¹⁰ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹¹ ἀσθενής, weak, infirm. ¹² ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹³ λογίζομαι, calculate, consider. ¹⁴ οἷος, such as, of what kind. ¹⁵ ἀπείμι, go away, depart. ¹⁶ παρίμι, be present, have arrived. ¹⁷ τολμάω, dare, endure. ¹⁸ ἐγκρίνω, class, classify. ¹⁹ συγκρίνω, combine, compare. ²⁰ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ²¹ μετρέω, measure, estimate. ²² συνιήμι, understand, consider. ²³ ἄμετρος, immeasurable, not measurable. ²⁴ μέτρον, ου, τό, measure, measuring rod. ²⁵ κανών, όνος, ό, rule, standard. ²⁶ μερίζω, divide, part. ²⁷ ἐφικνέομαι, reach, come to. ²⁸ ἄχρι, as far as, up to (gen). ²⁹ ὑπερεκτείνω, stretch out beyond, overextent. ³⁰ φθάνω, come before another, anticipate. ³¹ ἀλλότριος, strange, foreign. ³² κόπος, ου, ό, labor, trouble. ³³ αὐξάνω, cause to grow, increase. ³⁴ μεγαλύνω, make or declare great, enlarge. ³⁵ περισσεῖα, ας, ἡ, superfluity, surplus. ³⁶ ὑπερέκεινα, beyond.

εὐαγγελισασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ¹ κανόνι² εἰς τὰ ἔτοιμα³ καυχήσασθαι.⁴

Ὁ δὲ καυχώμενος,⁴ ἐν κυρίῳ καυχάσθω.⁴ Οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστῶν,⁵ 17

ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος,⁶ ἀλλ' ὃν ὁ κύριος συνίστησιν.⁵

Ὅφελον⁷ ἀνείχεσθέ⁸ μου μικρὸν⁹ τῇ ἀφροσύνῃ·¹⁰ ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ⁸ μου. 11

Ζηλῶ¹¹ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζηλῶ·¹² ἡρμოსάμην¹³ γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ

παρθένον¹⁴ ἀγνήν¹⁵ παραστήσαι¹⁶ τῷ χριστῷ. Φοβοῦμαι δὲ μήπως¹⁷ ὥς ὁ 3

ὄφεις¹⁸ Εὐὰν¹⁹ ἐξηπάτησεν²⁰ ἐν τῇ πανουργίᾳ²¹ αὐτοῦ, οὕτως φθαρῇ²² τὰ

νόηματα²³ ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἀπλότητος²⁴ τῆς εἰς τὸν χριστόν. Εἰ μὲν γὰρ ὁ 4

ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα

ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε,

καλῶς²⁵ ἠνείχεσθε.⁸ Λογίζομαι²⁶ γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι²⁷ τῶν ὑπὲρ λίαν 5

ἀποστόλων. Εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης²⁹ τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει·³⁰ ἀλλ' ἐν 6

παντὶ φανερωθέντες³¹ ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. Ἡ ἀμαρτίαν ἐποίησα ἑμαυτὸν 7

ταπεινῶν³³ ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε,³⁴ ὅτι δωρεὰν³⁵ τὸ τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον

εὐηγγελισάμην ὑμῖν· Ἀλλὰς ἐκκλησίας ἐσύλησα,³⁶ λαβὼν ὀψώνιον³⁷ 8

πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν·³⁸ καὶ παρῶν³⁹ πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεῖς,²⁷ οὐ 9

¹ ἀλλότριος, strange, foreign. ² κανὼν, ὄνος, ὁ, rule, standard. ³ ἔτοιμος, ready, prepared. ⁴ καυχάομαι, boast, glory. ⁵ συνίστημι, commend (transitive), stand with. ⁶ δόκιμος, tested, approved. ⁷ ὄφελον, would that (used to express a fruitless wish). ⁸ ἀνέχομαι, endure, bear with. ⁹ μικρός, small, little. ¹⁰ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ¹¹ ζηλῶ, be zealous, am jealous. ¹² ζήλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹³ ἀρμόζω, fit, join. ¹⁴ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ¹⁵ ἀγνός, pure, holy. ¹⁶ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁷ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ¹⁸ ὄφεις, εως, ὁ, snake, serpent. ¹⁹ Εὐὰ, ας, ἡ, Eve. ²⁰ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ²¹ πανουργία, ας, ἡ, cleverness, craftiness. Trickery. ²² φθείρω, destroy, corrupt. ²³ νόημα, τος, τό, thought, mind. ²⁴ ἀπλότης, ητος, ἡ, singleness, hence simplicity. ²⁵ καλῶς, rightly, well. ²⁶ λογίζομαι, calculate, consider. ²⁷ ὑστερέω, lack, need. ²⁸ λίαν, greatly, very. ²⁹ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ³⁰ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ³¹ φανερόω, reveal, manifest. ³² ἑμαυτοῦ, of myself. ³³ ταπεινός, humble, humiliate. ³⁴ ὑψόω, lift up, exalt. ³⁵ δωρεάν, without cost, without cause. ³⁶ συλάω, rob, plunder. ³⁷ ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ³⁸ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ³⁹ πάρεμι, be present, have arrived.

κατενάρκησα¹ οὐδενός· τὸ γὰρ ὑστέρημά² μου προσανεπλήρωσαν³ οἱ
 ἀδελφοί, ἐλθόντες ἀπὸ Μακεδονίας·⁴ καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ⁵ ὑμῖν ἐμαυτὸν
 ἐτήρησα καὶ τηρήσω. Ἔστιν ἀλήθεια χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι ἡ καύχησις⁷ 10
 αὕτη οὐ φραγήσεται⁸ εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασιν⁹ τῆς Ἀχαΐας.¹⁰ Διὰ τί; 11
 Ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς; Ὁ θεὸς οἶδεν. Ὁ δὲ ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα 12
 ἐκκόψω¹¹ τὴν ἀφορμὴν¹² τῶν θελόντων ἀφορμὴν,¹² ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται,¹³
 εὐρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι,¹⁴ ἐργάται 13
 δόλιοι,¹⁶ μετασχηματιζόμενοι¹⁷ εἰς ἀποστόλους χριστοῦ. Καὶ οὐ 14
 θαυμαστόν·¹⁸ αὐτὸς γὰρ ὁ Σατανᾶς¹⁹ μετασχηματίζεται¹⁷ εἰς ἄγγελον
 φωτός. Οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι²⁰ αὐτοῦ μετασχηματίζονται¹⁷ ὡς 15
 διάκονοι²⁰ δικαιοσύνης, ὧν τὸ τέλος²¹ ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

Πάλιν λέγω, μὴ τίς με δόξῃ ἄφρονα²² εἶναι· εἰ δὲ μήγε,²³ καὶ²⁴ ὡς ἄφρονα²² 16
 δέξασθέ με, ἵνα καὶ γὰρ μικρόν²⁵ τι καυχήσωμαι.¹³ Ὁ λαλῶ, οὐ λαλῶ 17
 κατὰ κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ,²⁶ ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει²⁷ τῆς
 καυχήσεως.⁷ Ἐπεὶ²⁸ πολλοὶ καυχῶνται¹³ κατὰ τὴν σάρκα, καὶ γὰρ 18
 καυχήσομαι.¹³ Ἡδέως²⁹ γὰρ ἀνέχεσθε³⁰ τῶν ἀφρόνων,²² φρόνιμοι³¹ ὄντες. 19
 Ἀνέχεσθε³⁰ γάρ, εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ,³² εἴ τις κατεσθίει,³³ εἴ τις 20

¹ καταναρκάω, burden, encumber. ² ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ³ προσανεπλήρωω, supply. ⁴ Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ⁵ ἀβαρής, not burdensome. ⁶ ἐμαυτοῦ, of myself. ⁷ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁸ φράσσω, stop, shut. ⁹ κλίμα, τος, τό, region, territory. ¹⁰ Ἀχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹¹ ἐκκόπτω, cut out, cut off. ¹² ἀφορμή, ἡς, ἡ, occasion, opportunity. ¹³ καυχάομαι, boast, glory. ¹⁴ ψευδαπόστολος, ου, ὁ, false apostle. ¹⁵ ἐργάτης, ου, ὁ, workman, laborer. ¹⁶ δόλιος, deceitful, treacherous. ¹⁷ μετασχηματίζω, transform, disguise. ¹⁸ θαυμαστός, wonderful, marvelous. ¹⁹ Σατανᾶς, ᾱ, ὁ, Satan, adversary. ²⁰ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ²¹ τέλος, ους, τό, end, purpose. ²² ἄφρων, foolish, senseless. ²³ μήγε, otherwise (used in the phrase εἰ δὲ μήγε). ²⁴ καὶ, and if, even if. ²⁵ μικρός, small, little. ²⁶ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ²⁷ ὑπόστασις, εως, ἡ, substance, confidence. ²⁸ ἐπεὶ, when, since. ²⁹ ἡδέως, sweetly, gladly. ³⁰ ἀνέχομαι, endure, bear with. ³¹ φρόνιμος, prudent, wise. ³² καταδουλόω, enslave. ³³ κατεσθίω, eat up, devour.

λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται,¹ εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει.² Κατὰ 21
 ἀτιμίαν³ λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἡσθενήσαμεν·⁴ ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ⁵ – ἐν
 ἀφροσύνῃ⁶ λέγω – τολμῶ⁵ καὶ γώ. Ἑβραῖοί⁷ εἰσιν; Καὶ γώ. Ἰσραηλίται⁸ 22
 εἰσιν; Καὶ γώ. Σπέρμα⁹ Ἀβραάμ εἰσιν; Καὶ γώ. Διάκονοι¹⁰ χριστοῦ εἰσιν;– 23
 παραφρονῶν¹¹ λαλῶ – Ὑπὲρ ἐγώ. Ἐν κόποις¹² περισσοτέρως,¹³ ἐν
 πληγαῖς¹⁴ ὑπερβαλλόντως,¹⁵ ἐν φυλακαῖς¹⁶ περισσοτέρως,¹³ ἐν θανάτοις
 πολλάκις,¹⁷ ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις¹⁸ τεσσαράκοντα¹⁹ παρὰ μίαν ἔλαβον. 24
 Τρίς²⁰ ἐραβδίσθην,²¹ ἅπαξ²² ἐλιθάσθην,²³ τρίς²⁰ ἐναυάγησα,²⁴ 25
 νυχθήμερον²⁵ ἐν τῷ βυθῷ²⁶ πεποίηκα· ὁδοιπορίαις²⁷ πολλάκις,¹⁷ 26
 κινδύνους²⁸ ποταμῶν,²⁹ κινδύνους²⁸ ληστῶν,³⁰ κινδύνους²⁸ ἐκ γένους,³¹
 κινδύνους²⁸ ἐξ ἐθνῶν, κινδύνους²⁸ ἐν πόλει, κινδύνους²⁸ ἐν ἐρημίᾳ,³²
 κινδύνους²⁸ ἐν θαλάσῃ, κινδύνους²⁸ ἐν ψευδαδέλφοις·³³ ἐν κόπῳ¹² καὶ 27
 μόχθῳ,³⁴ ἐν ἀγρυπνίαις³⁵ πολλάκις,¹⁷ ἐν λιμῷ³⁶ καὶ δίψει,³⁷ ἐν νηστείαις³⁸
 πολλάκις,¹⁷ ἐν ψύχει³⁹ καὶ γυμνότητι.⁴⁰ Χωρὶς⁴¹ τῶν παρεκτός,⁴² ἡ 28
 ἐπισύστασις⁴³ μου ἢ καθ' ἡμέραν, ἢ μέριμνα⁴⁴ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. 29
 Τίς ἀσθενεῖ,⁴ καὶ οὐκ ἀσθενῶ;⁴ Τίς σκανδαλίζεται,⁴⁵ καὶ οὐκ ἐγώ

¹ ἐπαίρω, lift up, raise. ² δέρω, beat, flay. ³ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ⁴ ἀσθενέω, be weak, sick. ⁵ τολμάω, dare, endure. ⁶ ἀφροσύνη, ης, ἡ, foolishness, want of sense. ⁷ Ἑβραῖος, ου, ὁ, Hebrew. ⁸ Ἰσραηλίτης, ου, ὁ, Israelite. ⁹ σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ¹⁰ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ¹¹ παραφρονέω, be beside oneself, be insane. ¹² κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹³ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁴ πληγή, ης, ἡ, blow, wound. ¹⁵ ὑπερβαλλόντως, above measure, much more. ¹⁶ φυλακή, ης, ἡ, guard, prison. ¹⁷ πολλάκις, often, many times. ¹⁸ πεντάκις, five times. ¹⁹ τεσσαράκοντα, forty, 40. ²⁰ τρίς, thrice, three times. ²¹ ῥαβδίζω, beat with a rod, beat with rods. ²² ἅπαξ, once, once for all. ²³ λιθάζω, throw stones, stone. ²⁴ ναυάγῳ, suffer shipwreck, am shipwrecked. ²⁵ νυχθήμερον, ου, τό, day and a night, twenty-four hours. ²⁶ βυθός, οὔ, ὁ, sea, deep water. ²⁷ ὁδοιπορία, ας, ἡ, walking, journey. ²⁸ κίνδυνος, ου, ὁ, danger, peril. ²⁹ ποταμός, οὔ, ὁ, river, stream. ³⁰ ληστής, οὔ, ὁ, robber, brigand. ³¹ γένος, ους, τό, race, kind. ³² ἐρημία, ας, ἡ, wilderness, desert. ³³ ψευδάδελφος, ου, ὁ, false brother. ³⁴ μόχος, ου, ὁ, toil, hardship. ³⁵ ἀγρυπνία, ας, ἡ, sleeplessness, watching. ³⁶ λιμός, οὔ, ὁ, hunger, famine. ³⁷ δίψος, ους, τό, thirst. ³⁸ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ³⁹ ψύχος, ους, τό, cold. ⁴⁰ γυμνότης, ητος, ἡ, nakedness, exposure. ⁴¹ χωρὶς, separate, apart from (gen). ⁴² παρεκτός, except for, apart from. ⁴³ ἐπισύστασις, εως, ἡ, gathering, concourse. ⁴⁴ μέριμνα, ης, ἡ, care, anxiety. ⁴⁵ σκανδαλίζω, cause to stumble.

πυροῦμαι;¹ Εἰ καυχᾶσθαι² δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας³ μου καυχήσομαι.² Ὁ 30

θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς⁴ εἰς

τοὺς αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι.⁵ Ἐν Δαμασκῷ⁶ ὁ ἐθνάρχης⁷ Ἀρέτα⁸ τοῦ 32

βασιλέως ἐφρουρεῖ⁹ τὴν Δαμασκηνῶν¹⁰ πόλιν, πιάσαι¹¹ με θέλων: καὶ 33

διὰ θυρίδος¹² ἐν σαργάνῃ¹³ ἐχαλάσθην¹⁴ διὰ τοῦ τείχους¹⁵ καὶ ἐξέφυγον¹⁶

τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

Καυχᾶσθαι² δὴ¹⁷ οὐ συμφέρει¹⁸ μοι: ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας¹⁹ καὶ 12

ἀποκαλύψεις²⁰ κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν χριστῷ πρὸ²¹ ἐτῶν²² 2

δεκατεσσάρων²³ – εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα: εἴτε ἐκτὸς²⁴ τοῦ σώματος

οὐκ οἶδα: ὁ θεὸς οἶδεν – ἀρπαγέντα²⁵ τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. 3

Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον – εἴτε ἐν σώματι, εἴτε ἐκτὸς²⁴ τοῦ

σώματος, οὐκ οἶδα: ὁ θεὸς οἶδεν – ὅτι ἡρπάγη²⁵ εἰς τὸν παράδεισον,²⁶ 4

καὶ ἤκουσεν ἄρρητα²⁷ ῥήματα, ἃ οὐκ ἐξὸν²⁸ ἀνθρώπῳ λαλήσαι. Ὑπὲρ 5

τοῦ τοιούτου καυχήσομαι:² ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ²⁹ οὐ καυχήσομαι,² εἰ μὴ ἐν

ταῖς ἀσθενείαις³ μου: ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι,² οὐκ ἔσομαι ἄφρων: 6

ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ: φείδομαι³¹ δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται³² ὑπὲρ ὃ

βλέπει με, ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. Καὶ τῇ ὑπερβολῇ³³ τῶν ἀποκαλύψεων²⁰ 7

¹ πυρόω, burn, am purified by fire. ² καυχάομαι, boast, glory. ³ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁴ εὐλογητός, well spoken of, blessed. ⁵ ψεύδομαι, lie.

⁶ Δαμασκός, οὗ, ἡ, Damascus. ⁷ ἐθνάρχης, ου, ὁ, ethnarch (provincial governor). ⁸ Ἀρέτας, α, ὁ, Aretas. ⁹ φρουρέω, guard, protect. ¹⁰ Δαμασκηνός, from Damascus, inhabitant of Damascus. ¹¹ πιάζω, take, lay hold of. ¹² θυρίς, ἰδος, ἡ, window, windowsill. ¹³ σαργάνη, ης, ἡ, basket. ¹⁴ χαλάω, slacken, let down. ¹⁵ τείχος, ους, τό, wall. ¹⁶ ἐκφεύγω, flee away, flee out. ¹⁷ δὴ, also, indeed. ¹⁸ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁹ ὀπτασία, ας, ἡ, vision, supernatural appearance. ²⁰ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ²¹ πρό, before (gen), before. ²² ἔτος, ους, τό, year. ²³ δεκατέσσαρες, fourteen, 14. ²⁴ ἐκτός, aside from, besides. ²⁵ ἡρπάζω, seize, snatch. ²⁶ παράδεισος, ου, ὁ, paradise, Paradise. ²⁷ ἄρρητος, inexpressible, unspeakable. ²⁸ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ²⁹ ἐμαυτοῦ, of myself. ³⁰ ἄφρων, foolish, senseless. ³¹ φείδομαι, spare, abstain. ³² λογίζομαι, calculate, consider. ³³ ὑπερβολή, ἡς, ἡ, excess, superiority.

ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι,¹ ἐδόθη μοι σκόλοψ² τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατάν, ἵνα
 με κολαφίζῃ,³ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι.¹ Ὑπὲρ τούτου τρίς⁴ τὸν κύριον 8
 παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῇ⁵ ἀπ' ἐμοῦ. Καὶ εἴρηκέν μοι, Ἀρκεῖ⁶ σοι ἡ χάρις 9
 μου· ἡ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ⁷ τελειοῦται.⁸ Ὡδιστα⁹ οὖν μᾶλλον
 καυχῆσομαι¹⁰ ἐν ταῖς ἀσθενείαις⁷ μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ¹¹ ἐπ' ἐμέ ἡ
 δύναμις τοῦ χριστοῦ. Διὸ εὐδοκῶ¹² ἐν ἀσθενείαις,⁷ ἐν ὕβρεσιν,¹³ ἐν 10
 ἀνάγκαις,¹⁴ ἐν διωγμοῖς,¹⁵ ἐν στενοχωρίαις,¹⁶ ὑπὲρ χριστοῦ· ὅταν γὰρ
 ἀσθενῶ,¹⁷ τότε δυνατός¹⁸ εἰμι.

Γέγονα ἄφρων¹⁹ καυχώμενος·¹⁰ ὑμεῖς με ἠναγκάσατε·²⁰ ἐγὼ γὰρ ὥφειλον²¹ 11
 ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι·²² οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα²³ τῶν ὑπὲρ λίαν²⁴
 ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδέν εἰμι. Τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου 12
 κατειργάσθη²⁵ ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ,²⁶ ἐν σημείοις καὶ τέρασιν²⁷ καὶ
 δυνάμεσιν. Τί γάρ ἐστιν ὁ ἡττήθητε²⁸ ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ 13
 ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα²⁹ ὑμῶν; Χαρίσασθέ³⁰ μοι τὴν ἀδικίαν³¹
 ταύτην.

¹ ὑπεραίρω, raise beyond, uplift. ² σκόλοψ, σποκ, ὁ, thorn, splinter. ³ κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ⁴ τρίς, thrice, three times. ⁵ ἀφίστημι, withdraw, depart. ⁶ ἀρκέω, assist, suffice. ⁷ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁸ τελειόω, fill, fulfill. ⁹ ὥδιστα, most gladly, pleasantly. ¹⁰ καυχάομαι, boast, glory. ¹¹ ἐπισκηνώω, dwell, set up a tent upon. ¹² εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ¹³ ὕβρις, εως, ἡ, damage, insult. ¹⁴ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁵ διωγμός, οὔ, ὁ, persecution. ¹⁶ στενοχωρία, ας, ἡ, difficulty, distress. ¹⁷ ἀσθενέω, be weak, sick. ¹⁸ δυνατός, powerful, possible. ¹⁹ ἄφρων, foolish, senseless. ²⁰ ἀναγκάζω, force, compel. ²¹ ὀφείλω, owe, ought. ²² συνίστημι, commend (transitive), stand with. ²³ ὑστερέω, lack, need. ²⁴ λίαν, greatly, very. ²⁵ κατεργάζομαι, work out, produce. ²⁶ ὑπομονή, ἡς, ἡ, endurance, perseverance. ²⁷ τέρας, ατος, τό, wonder, portent. ²⁸ ἡττάομαι, be overcome or defeated, am defeated. ²⁹ καταναρκάω, burden, encumber. ³⁰ χαρίζομαι, give freely, forgive. ³¹ ἀδικία, ας, ἡ, unrighteousness.

Ἰδοῦ, τρίτον ἐτοίμως¹ ἔχω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω² ὑμῶν: 14

οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλὰ ὑμᾶς: οὐ γὰρ ὀφείλει³ τὰ τέκνα τοῖς

γονεῦσιν⁴ θησαυρίζειν,⁵ ἀλλ' οἱ γονεῖς⁴ τοῖς τέκνοις. Ἐγὼ δὲ ἡδιστα⁶ 15

δαπανήσω⁷ καὶ ἐκδαπανηθήσομαι⁸ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, εἰ καὶ

περισσοτέρως⁹ ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἤττον¹⁰ ἀγαπῶμαι. Ἔστω δέ, ἐγὼ οὐ 16

κατεβάρησα¹¹ ὑμᾶς: ἀλλ' ὑπάρχων πανούργος,¹² δόλῳ¹³ ὑμᾶς ἔλαβον. 17

Μή τινα ὦν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα¹⁴ ὑμᾶς; 18

Παρεκάλεσα Τίτον,¹⁵ καὶ συναπέστειλα¹⁶ τὸν ἀδελφόν: μήτι¹⁷

ἐπλεονέκτησεν¹⁴ ὑμᾶς Τίτος;¹⁵ Οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν;

Οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσιν;¹⁸

Πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα;¹⁹ Κατενώπιον²⁰ τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ 19

λαλοῦμεν: τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς.²¹ 20

Φοβούμαι γάρ, μήπως²² ἐλθὼν οὐχ οἶους²³ θέλω εὐρῶ ὑμᾶς, κἀγὼ

εὗρεθῶ ὑμῖν οἶον²³ οὐ θέλετε: μήπως²² ἔρεις,²⁴ ζῆλοι,²⁵ θυμοί,²⁶ ἐριθειᾶι,²⁷

καταλαλιαί,²⁸ ψιθυρισμοί,²⁹ φυσιώσεις,³⁰ ἀκαταστασίαι:³¹ μὴ πάλιν 21

ἐλθόντα με ταπεινώσει³² ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω³³ πολλοὺς

¹ ἐτοίμως, readily. ² καταναρκάω, burden, encumber. ³ ὀφείλω, owe, ought. ⁴ γονεὺς, ἑως, ὁ, parent. ⁵ θησαυρίζω, lay up, store up. ⁶ ἡδιστα, most gladly, pleasantly. ⁷ δαπανᾶω, spend, spend freely. ⁸ ἐκδαπανᾶω, spend completely. ⁹ περισσῶς, abundantly, exceedingly. ¹⁰ ἥττων, lesser, inferior. ¹¹ καταβαρέω, burden, weigh down. ¹² πανούργος, clever, crafty. ¹³ δόλος, οὐ, ὁ, guile, deceit. ¹⁴ πλεονεκτέω, take advantage, take advantage of. ¹⁵ Τίτος, οὐ, ὁ, Titus. ¹⁶ συναποστέλλω, send with, send together with. ¹⁷ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁸ ἴχνος, οὐς, τό, track, footprint. ¹⁹ ἀπολογέομαι, defend one's self, give a defense. ²⁰ κατενώπιον, before, in the presence of (gen). ²¹ οἰκοδομή, ἥς, ἡ, building, edification. ²² μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²³ οἶος, such as, of what kind. ²⁴ ἔρις, ἰδος, ἡ, strife, contention. ²⁵ ζῆλος, οὐ, ὁ, zeal, jealousy. ²⁶ θυμός, οὐ, ὁ, wrath, outburst of passion. ²⁷ ἐριθεία, ας, ἡ, rivalry, ambition. ²⁸ καταλαλιά, ἄς, ἡ, evil speech, slander. ²⁹ ψιθυρισμός, οὐ, ὁ, gossiping, secret slandering. ³⁰ φυσιώσεις, εως, ἡ, puffing up, arrogance. ³¹ ἀκαταστασία, ας, ἡ, disturbance, disorder. ³² ταπεινῶω, humble, humiliate. ³³ πενθέω, mourn, lament.

τῶν προημαρτηκότων,¹ καὶ μὴ μετανοησάντων² ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ³ καὶ
πορνείᾳ⁴ καὶ ἀσελγείᾳ⁵ ἣ ἔπραξαν.⁶

Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων⁷ καὶ τριῶν **13**

σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. Προείρηκα⁸ καὶ προλέγω,⁸ ὡς παρὼν⁹ τὸ 2
δεύτερον,¹⁰ καὶ ἀπὼν¹¹ νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσιν¹ καὶ τοῖς
λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι:¹² ἐπεὶ¹³ δοκιμὴν¹⁴ 3
ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ,¹⁵ ἀλλὰ
δυνατεῖ¹⁶ ἐν ὑμῖν: καὶ γὰρ εἰ ἐσταυρώθη¹⁷ ἐξ ἀσθενείας,¹⁸ ἀλλὰ ζῇ ἐκ 4
δυνάμεως θεοῦ. Καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενούμεν¹⁵ ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζησόμεθα
σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς. Ἐαυτοὺς πειράζετε¹⁹ εἰ ἐστὲ ἐν τῇ 5
πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμάζετε.²⁰ Ἡ οὐκ ἐπιγινώσκετε²¹ ἑαυτούς, ὅτι
Ἰησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν; Εἰ μήτι²² ἀδόκιμοί²³ ἐστε. Ἐλπίζω²⁴ δὲ ὅτι 6
γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμέν ἀδόκιμοι.²³ Εὐχομαι²⁵ δὲ πρὸς τὸν θεόν, 7
μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι²⁶ φανῶμεν,²⁷ ἀλλ'
ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιήτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι²³ ὦμεν. Οὐ γὰρ 8
δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Χαίρομεν γὰρ 9
ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν,¹⁵ ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ²⁸ ᾗτε: τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα,²⁵

¹ προαμαρτάνω, sin beforehand, sin previously. ² μετανοέω, repent, change my mind. ³ ἀκαθαρσία, ας, ἡ, uncleanness, impurity. ⁴ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁵ ἀσελγεία, ας, ἡ, licentiousness, debauchery. ⁶ πράσσω, do, perform. ⁷ μάρτυς, υρος, ὁ, witness. ⁸ προλέγω, say beforehand, forewarn. ⁹ παρίμι, be present, have arrived. ¹⁰ δεύτερος, second. ¹¹ ἀπειμι, go away, depart. ¹² φείδομαι, spare, abstain. ¹³ ἐπεὶ, when, since. ¹⁴ δοκιμή, ἡς, ἡ, proof, approval. ¹⁵ ἀσθενέω, be weak, sick. ¹⁶ δυνατέω, be able, be powerful. ¹⁷ σταυρώω, crucify. ¹⁸ ἀσθενεία, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁹ πειράζω, test, tempt. ²⁰ δοκιμάζω, prove, approve. ²¹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ²² μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ²³ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ²⁴ ἐλπίζω, hope, hope for. ²⁵ εὐχομαι, pray, wish. ²⁶ δόκιμος, tested, approved. ²⁷ φαίνω, shine, appear. ²⁸ δυνατός, powerful, possible.

τὴν ὑμῶν κατάρτισιν.¹ Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν² γράφω, ἵνα παρὼν³ μὴ 10

ἀποτόμως⁴ χρήσωμαι,⁵ κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέν μοι ὁ κύριος εἰς

οἰκοδομήν,⁶ καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.⁷

Λοιπὸν, ἀδελφοί, χαίρετε: καταρτίζεσθε,⁸ παρακαλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, 11

εἰρηνεύετε:¹⁰ καὶ ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. 12

Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ φιλήματι.¹¹

Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. 13

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία 14

τοῦ ἁγίου πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

¹ κατάρτισις, εως, ἡ, being made complete, perfecting. ² ἀπειμι, go away, depart. ³ πάρεμι, be present, have arrived. ⁴ ἀποτόμως, severely, rigorously. ⁵ χρᾶμαι, use, make use of. ⁶ οἰκοδομή, ἡς, ἡ, building, edification. ⁷ καθαίρεσις, εως, ἡ, tearing down, destruction. ⁸ καταρτίζω, mend, fit. ⁹ φρονέω, think, judge. ¹⁰ εἰρηνεύω, bring to peace, be at peace. ¹¹ φίλημα, τος, τό, kiss. ¹² κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution.